

تقویمی سامان یافته در خانه جد پیامبر

در سال 412 میلادی، یعنی حدود دو قرن پیش از ظهور اسلام، سران قبیله های عرب در مکه، برای یکسان سازی و سامان دادن به پیوستگی و اسامی ماه های عرب، گرد هم آمدند.

وصفی، محمدرضا - در سال 412 میلادی، یعنی حدود دو قرن پیش از ظهور اسلام، سران قبیله های عرب در مکه، برای یکسان سازی و سامان دادن به پیوستگی و اسامی ماه های عرب، گرد هم آمدند. جلسه یاد شده در منزل کلاب بن مرة، جد پنجم پیامبر شکل یافت. این تقویم عربی، پس از هجرت پیامبر، هجری نامیده شد. پذیرش رسمی تقویم هجری، تقریباً در نیمه سال سوم خلافت عمر بن خطاب، به توصیه علی ابن ابیطالب، در ربیع الأول سال شانزدهم هجرت رسمیت یافت، و به دنبال آن اول محرم سال هفدهم هجرت، آغاز سال اعلام شد. در علت نامیده شدن هر یک از این ماه ها، پیش از اسلام، به اسامی شناخته شده، سخن بسیار گفته شده که در زیر به برخی از آنها اشاره می رود.

1- محرم

به معنای حرام شده است. پیش از اسلام در این ماه، جنگ و ستیز بین مردم حرام بوده است.

2- صفر:

به معنای خالی شدن است. زیرا بعد از مراسم حج، مکه، تقریباً خالی از سکنه و حاجی می شد، و این حالت برای ماه بعد، یعنی صفر ادامه داشت. در این ماه سرقت و دزدی زیاد اتفاق می افتاد و بسیاری از کاروان ها با بار خالی (صفر) به منزل باز می گشتند!

3- ربیع الأول:

نخستین بار که این ماه می خواست نامگذاری شود، بهار و زمان رویش گل و گیاه بود، از این رو ربیع- بهار- نامیده شد.

4- ربیع الآخر:

چون در ادامه ربیع نخست آمده، و هنوز سرسبزی ادامه داشته، اینگونه نامیده شده است.

5- جمادی الأولى:

پیش از اسلام به آن جمادی خمس می گفتند. "جماد" به معنای جامد و یخبندان است و نخستین بار با فصل سرما همراه بوده است.

6- جمادی الآخرة :

به دنبال یخبندان اول آمده است.

7- رجب:

به معنای عظیم و بزرگ و توقف جنگ است. ماه رجب برای اعراب پیش از اسلام، گرامی بوده است. در این ماه جنگ و ستیز حرام است.

8- شعبان:

همچون- شعب - بین ماه رجب و رمضان است. در این ماه هر گروهی متفرق می شد و به دنبال ذخیره کردن آب می رفت و یا اینکه شعبه شعبه، گروه گروه، می شدند تا جنگی تازه آغاز کند.

9- رمضان:

به معنای گرم و سوزان و از درون سوختن است. این ماه، تنها ماهی است که قرآن کریم از آن یاد کرده «شهر رمضان الذی انزل فيه القرآن» (بقره /185).

10- شوال:

به معنای زیاد شدن زیاد شدن شیر شتران و آبستن شدن آنها، و یا قطار کردن شتران جهت سفر است. زیرا ماه هایی که جنگ و ستیز در آن نبوده به دنبال آن است و مردم می توانستند با آرامش بیشتری شروع به سفر کنند.

11- ذی القعدة:

کلمه «ذو» که از اسم های خمس است، به معنی صاحب و دارنده. ذوالقعدة، نخستین ماه حرامی است که مردم از جنگ دست می کشند.

12- ذو الحجة:

مراسم حج پیش از اسلام نیز در این ماه انجام می شده است. عید قربان در آن واقع شده و از ماه های حرام است.